

Ilyen-olyan humanisták

Zavarban lehetnek a humanisták. Már mint azok, akik a korábbi híradások szerint május másodikán, délután 6 órakor tartják alakuló ülésüket az ELTE Ajtosi Dürer sori épületében. A Magyar Humanista Egyesület megalakítására szóló felhívást az alábbi személyek írták alá: Eckhardt Sándor, **Eörsi István**, Gerő András, Gyarmathy Tihamér, Honti Mária, Hunyady György, Konrád György, Kosáry Domokos, Levendel László, Ludassy Mária, Makk Károly, Papp Gábor, Vásárhelyi Miklós, Vékás Lajos, Vezér Erzsébet. Nyilatkozatukban így fogalmaznak: „Ma sajtó- és lelkiismereti szabadság van. És éppen ezért, éppen ebből merítve kívánunk hangot adni a felvilágosodás nyomdokain már a XXI. századba készülődő racionalista hagyományok, a világi humanizmus, az alternatív gondolkodás eszményének. Ebben elhivatottságunkban kezdemenyезzük a Magyar Humanista Egyesület — a Nemzetközi Humanista és Etikai Szövetség magyarországi tagszervezetének — megalakítását, anélkül, hogy kisajátítanánk a humanizmus képviselétét.”

Hát nem is sajátították ki, zavarban viszont lehetnek. Tekintettel arra, hogy a Gondolat-jel legutóbbi műsorában bemutatkozott egy másik humanista, Tarnói László, akinek névjegyén a Humanista Világszövetség szerepel, melynek magyarországi tagszervezetét épp

most alapította meg Samu Mihály professzorral és Kocsis Tamással. Tarnói úr Andrásfalvy Bertalan támogatásával létre kívánja hozni a Humanista Világegyetemet is. A nagyszabású tervek ellen semmi kifogásunk nem lehet. Ugyanebből az adásból kiderült, hogy Tarnói úr a Turul Szövetség vezetőségi tagja, a Virradat című szélsőjobboldali újság rovatvezetője, a Szálasi-kormány idején Szálasi belügyminiszterének kabinetfőnöke, egyébként pedig 1945-ben menekülésre kényszerülő törvényszéki bíró. Hogy eszméivel valamifajta folytonosságot vállal, az a vele készített interjúból is kiderült, hiszen nagyon plauzibilis előadást tartott az éntudat kialakulásáról, a folyamatos személyiségről. Nos tehát, ő lesz az egyik humanista. Egyébként a névjegyén professzorként szereplő Tarnói úr Magyarországon már jelentkezett történelmi munkájának termékével, 86-ban vagy 87-ben beadta a Kossuth Kiadónak Perikleszről szóló monográfiáját. Akkoriban úgy látta, hogy a kommunista párt nyitni óhajt, és ezért tartotta szükségesnek, hogy a Kossuthnál jelentesse meg munkáját. A könyvet a kiadó fölvette tervébe, a megjelentetésre nem került sor, így Tarnói úr most a Gondolat Kiadóhoz fordult. Tudomásunk szerint Tarnói úr most az ELTE Jogtudományi Karán Samu professzor tanzékén kereshető fel.

Andrásfalvy Bertalan ismerte-e Tarnói László előtörténetét, azt nem tudjuk: Jóhiszeműségünkhöz kétség ne férjen: nyilvánvalóan Andrásfalvy úr tájékozatlan volt.

Ez egyébként mással is megesik. Csoóri Sándor például azt nyilatkozta az Amerika Hangjának (a szombati Népszabadság tanúsága szerint), hogy Rákosiék nem jelentették meg Bibó István híres tanulmányát, amely az antiszemitizmus kérdésével foglalkozik. S ez az elhallgatás lett a forrása a téma későbbi erjedésének, mérgesedésének. Bibó István tanulmánya a Válaszban jelent meg, 1948-ban, a 10-11. számban. Utána valóban a témát indexre tették. De nyilván tájékozatlan Maczó Ágnes MDF és Gáspár Miklós KDNP képviselő is, amikor cikket publikál a Hunnia Füzetek című folyóiratban, és nem nézi meg, hogy írásuk olyan szövegkörnyezetben jelenik meg, amelyre még Le Pen is joggal büszke lehet. De egy kereszténydemokrata képviselő, ha pártja szelleméhez tartja magát, nyilván nem, s egy olyan MDF-es képviselő-asszony sem, aki a nép nevében szokott nyílt levélben a miniszterelnökhöz fordulni. Mert a Hunnia Füzetek hangja szerencsére nem a nép hangja.